

מתחת לשטייה

עצם ביקורו של בידן הוא יום חג לישראל, אבל אל לנו לצהול מכך שהנשיא לא מציב דרישות לפריצת דרך עם הפלסטינים. זו בעיה שלנו, לא של האמריקאים ■ הניקוב האחרון בכרטיסייה של נתניהו, והאם עסקת טיעון תהיה בקרוב שוב על הפרק? ■ הקרב בין לפיד לגנץ ■ בשורה חדשה לאילת ■ והגאווה של להבות חביבה ומשמר העמק

1 נכון שהוא "ברווז צולע" ומצוי בשפל חסר תקדים מבית, נכון שהוא קצת מבוגר ומנומנם, ונכון שהוא הגיע לכאן ללא תוכנית ברורה, ללא חזון למזרח התיכון, ללא מתווה מדיני וללא הכנה ראויה, אבל ג' בידן הוא עדיין נשיא ארה"ב של אמריקה - ואוהב גדול של ישראל עד כדי כך שהגדיר עצמו "ציוני". וכל ביקור כזה, כמו שחווינו השבוע, הוא יום חג לישראל.

הוא מביא בעצם קיומו התחייבות חוזרת לחיזוק היחסים האסטרטגיים והמיוחדים בין המדינות, הוא מבטא את המחויבות העמוקה של ארה"ב לישראל, ביטחון אורחיה ויתרונה האיכותי בשדה הקרב, והוא מגדיל את רמת הנכסיות שלנו במזרח התיכון בכלל ובקרב המדינות השותפות להסכמי אברהם, ובקרב אלה שעוד תהיינה.

הנשיא בידן ריגש כאן מדינה שלמה, לא רק בגלל ההצהרות על המחויבות לישראל אלא גם בכריעת הברך בפני שתי ניצולות השואה שאת יריהן אחז בחוזקה ולא הרפה דקות ארוכות; ובקשר המובנה בין הניצולות, היכל הזיכרון, ביטחון ישראל והמאבק באנטישמיות ובאיראן גרעינית.

בידן הזכיר לי קצת את שמעון פרס ז"ל, שהיה נושם אוויר פסגות בהיכלים וארמונות ברחבי העולם - ואוכל חצץ בבית. תודה, אדוני הנשיא על אהבת אמת ומחויבות משמעותית.

אבל רגע אחד לפני שתתרווחו לאחור בעונג על הכורסה: שימו לב לציר המתפתח של "ברית המצורעות" ולביקור הצפוי של ולדימיר פוטין באיראן. זו יכולה להיות צרה צרורה למזרח התיכון ולמדינות המפרץ בכלל ולאיינטרסים הישראליים בסוריה ובלבנון בפרט. טוב שארה"ב לצדנו, אבל לכל דבר יש מחיר.

2 ישראל, מסתבר היאהיא ארץ ההודומנויות הבלתי אפשריות. כן, היא ולא אחרת. מי היה מאמין שהעיתונאי והמגיש שרק לפני עשור עזב את האולפן והקים מפלגה, יעמוד כראש ממשלת ישראל בסמוך לכבש "אייר פורס 1" ויקבל בטקס רשמי את נשיא ארה"ב?

יאר לפיד נהג בביקור בממלכתיות ובנדיבות של מנצחים, בעיקר כלפי שותפו ויריבו בני גנץ. אגב, ביטחון עצמי, ממלכתיות ונדיבות מרכיבות לרוב נוסחה מנצחת.

3 עם כל הכבוד להסכם הגרעין עם איראן ולתוכניות האופרטיביות של צה"ל והמוסד, המוכרות בחלקן לפיקוד המרכז של צבא ארה"ב שהיו במרכז השיחות כאן, ועם כל הכבוד למערכות ההגנה ולהרחבת הסכמי אברהם (חשוב אסטרטגית) ולפריצת הדרך לכינון יחסים עם סעודיה - אל לנו לצהול ולסמן כ"הישג" את העובדה שנשיא ארה"ב לא מציב לנו אולטימטומים, ולא הציג חזון ותוכנית לפריצת דרך עם הפלסטינים.

זו לא בעיה שלו ושל אורחי ארה"ב, זו בעיה שלנו, והיא מתעצמת מיום ליום. אנחנו דוחקים אותה אל מתחת לשטייה ומבטיחים לילדינו ולנכדינו עתיד מבעית של דם, אש ותימרות עשן.

וכנראה שנגזר עלינו לפסוע מממשלת שיתוק אחת לשנייה, שבה יהיו בערבובייה אנשי ימין, שמאל ומרכז, שלצורך הקמתה יסכימו על מה שאינם מסכימים, והקיפאון המדיני יימשך. העניין הוא שלא מדובר בקיפאון, אלא בהעצמת הבעיה, בדחיקתה,

בהגדלתה, במשכון עתיד ילדינו ובהפקרת החזון והיעד הלאומי של מדינה יהודית ודמוקרטית. זו לא בעיה אמריקאית. היא ישראלית נטו והיא נשקפת לנו מהחלון, אלא שאנחנו הגפנו את התריסים.

4 זוכרים את "לא יהיה כלום, כי אין כלום"? עדותה עוכרת השלווה של הרס קליין על תעשיית המתנות (או נכון יותר על "אספקת הטובין") לבני

5 כמעט ארבעה חודשים נותרו עד ליום הבחירות והמפה הפוליטית טרם שלמה, וכמוה רשימת המועמדים לראשות המפלגות ולכנסת. מה שניכר שוב הוא השפעתו הדרמטית של נתניהו על המערכת הפוליטית. ראש הממשלה לשעבר, הטוען לכתר ומוביל הרשימה הגדולה ביותר, הוא האיש שבמעשיו ומחדליו הביא להקמת ימינה בשעתו, הוא האדריכל של ממשלת בנט-לפיד היוצאת, והוא האחראי הישיר להקמתה של תקווה חדשה בראשות

משפחת נתניהו, באופן שיטתי ובהיקפים גדולים, מביאה אותי להערכה זהירה כי בקרוב מאוד תהיה שוב עסקת הטיעון רלוונטית מתמיד. אני לא יודע אם היוזמה תבוא מהיועצת המשפטית לממשלה, שתנער את האבק מטיוטת ההסכמות שהותיר מנדלבליט או שתאה זו יוזמה של פרקליטי נתניהו, אבל האופציה הזו לא נאספה אל אבותיה. נתניהו אדם חכם, מפוכח ובקיא מאוד בהערכות מצב ובכתיבת חלופות.

ביידן הזכיר לי קצת את שמעון פרס ז"ל, שהיה נושם אוויר פסגות בהיכלים וארמונות ברחבי העולם - ואוכל חצץ בבית. תודה, אדוני הנשיא על אהבת אמת ומחויבות משמעותית

ביידן, לפיד והרצוג בנתב"ג. התחייבות חוזרת לחיזוק היחסים המיוחדים בין המדינות צילום: אמיר כהן, רויטרס

המדינה, וכעת גם עם משבר החזרה לשגרה בבת אחת, תוך התמודדות עם מחסור חמור בעובדים, ביטולי טיסות ועוד אתגרים. הוא עשה את תפקידו באהבה, ביעילות ובעיקר בצניעות, וניווט בין ממשלה, רגולציה, ועדי עובדים, חברות תעופה ואזרחים בצורה טובה. תודה לך מהטסים ומהשבים.

9 שניים מכני להכות חביבה הביאו לאחורונה כבוד לקיבוץ הקטן שבו אני חי עם משפחתי. הראשונה, ד"ר נעמה שיק, בתם של המשורר זאב שיק ז"ל ושל חוה תברל"א, חוקרת בכירה ביד ושם, פרסמה את ספרה "בצריחות אילמות" על נשים יהודיות במחנה אושוויץ-בירקנאו בשנים 1942-1945, מעין מונוגרפיה העוסקת בתלאותיהן של האסירות היהודיות, שהתנסותן, לדעת המחברת, הייתה שונה מזו של הגברים, גם מעיניה של החיה הנאצית - החל בסלקציה, בניצול המיני וברעב וכלה ביחסים עם הילדות - וגם בתנועת המחותרת במחנה.

השני, דותן נווה, בנם של ענת ופסח נווה, איש קולנוע, יצר עם ציפי ביידר את "בחזרה לאנצאר", סיפורו של מחנה המעצר שהקים צה"ל בלבנון במלחמת לבנון הראשונה ואשר נכלאו בו אלפי עצירים. זהו סרט תעודה חשוב על מחנה שצילק גם עשרות סוהרים ישראלים שלא היו מוכנים למשימתם, שכללה עינויים בחקירות שב"כ, הפעלת "שאווישים", מעשי אונס ורצח ועוד. זהו סרט שהוא בבחינת "חובת הציבור לדעת" והוא מתוסף לאסופת תעודה למלחמה הארוכה והמיותרת ההיא, שחרגה מיעדיה ושאותה אנו אוהבים לשכוח.

10 משמר העמק חוגג מאה שנים להיווסדו ואל יהא הדבר קל בעיניכם. עבורי, כחניך בשומר הצעיר, זהו סמל, ובכל פעם שאני עובר שם אני אחוז התרגשות.

זהו משמר העמק שעמד בגבורה מול פורעים ופרעות ומול צבאו של קאוקג'י, זהו משמר העמק שחברו מרדכי בנטוב ממפ"ם חתום על מגילת העצמאות, זהו הקיבוץ של האדמו"ר יעקב חזן עם הבלורית הכסופה והעיניים הבורקות בלהט, וזהו גם ערש הולדתו של "תרנגול כפרות", שכתב הסופר אלי עמיר. תראו לי עוד קיבוץ אחד שבמשך שנים נסעו ממנו מדי שבוע באוטו אחד ארבעה חברים וחברות לעבודה בכנסת: יעקב חזן, מאיר תלמי ורעייתו אמה תלמי וח"כ אמרי רון. היו ימים.

ועוד סיפור קטן: משמר העמק היה הקיבוץ הראשון שהפך בשקט את הדר האוכל שלו לכשר, מאחר שנכדתו של חזן הגיורת התחייבה לאכול כשר, וכך היה. חזן הגיד ראשו לאות הסכמה ועשה היסטוריה. וחדר האוכל הזה חי ופעל ושקק אדם ותינוקות. מזל טוב לכם שם בעמק. שבת שלום. ❖

נקמה על מה שחולל לו נתניהו, הן בהפרת ההסכמים והן בהפעלת מכונת הרעל נגדו. ותוסיפו את העובדה ש"זאביק היועץ" (הפוליטי כמובן) אלקין בצד של גנץ, ואת המשמעות של זה מבינים בכלפור היטב. בתוך כך, תגובתו של לפיד להסכם בין גנץ לסער הייתה ממלכתית וראויה. היא שידרה שהוא רואה בהם שותפים ליעד ולדרך, והוא כנראה צודק.

7 השבוע מלאו שלוש שנים לפינוי שדה דב, למורת רוחם של תושבי אילת, שהשדה הזה היה עבורם "תחנה מרכזית" לתחבורה ציבורית לעיר וממנה. השבוע מלאו גם שלוש שנים להצהרתו של ראש הממשלה דאז נתניהו, להקמת "ועדת שרים לענייני העיר אילת", שהוא יעמוד בראשה ויזרים אליה מאות מיליוני שקלים לפיתוח, לתעסוקה, לתחבורה וכו'. בגילוי נאות אזכיר כי הייתי שותף אז למאבק נגד דחיית סגירת שדה דב והותרת מסלול אחד עד לפתרון.

השנים הלפו ושום ועדה לא קמה, ואילת מתמודדת עם בעיות תעסוקה, תחבורה ותאונות קטלניות בכביש 90. שדה התעופה החדש מרוחק ולא ממומש דיו.

השבוע נחשפתי למהלך מבורך שמוביל שר החקלאות עודד פורר, שתכליתו להפוך את אילת למרכז מחקר וידע בינלאומי בתחום החקלאות הימית. התוכנית מתקצבת ב-170 מיליון שקל וכוללת פיתוח שטחים לחקלאות ימית, מרכזי מחקר ופיתוח וחדשנות, תקדם את ישראל בפיתוח מזון מהים ומהמדבר ותיצור אקוסיסטם שישלב אקדמיה, תוכניות לימוד וכנסים בינלאומיים בתחום למדענים, לחקלאים ולדיפלומטים, כשהראשון עתיד להתקיים כבר באוקטובר השנה.

המטרה של פורר, שהוא גם השר לנגב ולגליל, היא לפתח ערוץ נוסף לתעסוקה באילת לצד התלות בתיירות, ואם זה אכן יתממש - זוהי בשורה גם לישראל כמדינה וגם לאילת ולתושביה.

8 שני ידידים שלי עוזבים את מפעל חייהם, ואני מבקש להצדיע להם כאן. האחד, ד"ר קובי נווה (המכונה סיסקו), חתום על הפיכתו של הכפר הירוק לקפסולה של איכות ומצינונות בתחום החינוך. האיש הצנוע הזה שהגיע לפני עשרות שנים מעיירת פיתוח כחניך לבית הספר החקלאי, קשר את גורלו למקום, לחם בצנחנים, למד חינוך, שימש מרדכי ומחנך במקום, פיתח אותו כפנימייה וכבית ספר יום, הכניס מגמות חדשות, בתי ספר בינלאומיים, מעונות לחוסים ועוד. וכבר עשרות שנים הוא מנהל את המקום וגר בו עם משפחתו. ואם זה לא מפעל חיים בתחום החינוך, אז מה זה מפעל חיים? תודה לך, סיסקו.

השני, תא"ל (מיל) שמואל זכאי, לחם ומפקד בגולני שלפני 20 שנה הגיע לרשות שדות התעופה וכבר שנים מנהל את נתב"ג. זכאי נאלץ להתמודד עם משבר הקורונה, החמור ביותר בתחום התעופה מאז קום

גדעון סער, שחברה קעת לכני גנץ. כשם שהביא בשעתו לפרישתו של אביגדור ליברמן והקמת ישראל ביתנו ולהקמתה של קרימה לצורך מהלך מדיני ופוליטי (שנוי במחלוקת ככל שיהיה), כך גדולה השפעתו גם כעת, כי אלמלא היה חולם על ביטול משפטו, פסקת ההתגברות, החוק הצרפתי ועוד כהנה וכהנה לא היה טעם ותכלית למפלגות של סער, נפתלי בנט ואיילת שקד, שמזדהים עם הליכוד, אך לא ישתפו פעולה עם נתניהו.

ועוד דבר שצריך לשים לב אליו: נתניהו מוביל בסקרים במגדטים, אבל כבר אינו קוסם. לאחר שארבע פעמים לא הצליח להרכיב ממשלה ולא הצליח לגייס 61 מגדטים הוא ושותפיו לגוש יודעים שהוא מחזיק בכרטיסייה שנותר בה ניקוב אחד אחרון - וזה די מלחיץ.

6 ככל שאני זוכר, זוהי הפעם הראשונה בהיסטוריה הפוליטית שלנו שישנם שני מועמדים רלוונטיים לראשות הממשלה ממרכז המפה הפוליטית - לפיד וגנץ.